

πρὸς πᾶσαν ἐπιστημονικὴν διδασκαλίαν κωφεύοντες καὶ εἰς οὐ-  
δεμίαν ἐπίκλησιν προσέχοντες συνεχίζουσι τὸ ὀλεθροποιὸν ἔργον.  
Κατακερματίζουν δηλαδὴ τὸν ἀδαμάντινον δεσμόν τῶν ὁμοειδῶν  
πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀποκόπτουσι τὴν χρυσὴν ἄλυσιν τὴν συνά-  
πτουσαν τοὺς νῦν ζῶντας πρὸς τὰς παλαιότερας γενεάς καὶ τὴν  
πολυύμνητον ἀρχαιότητα, ἀφ' ἧς δὲν ἐπιτρέπεται κατὰ τὰ εἰρη-  
μένα νὰ ἀλλοτριωθῶμεν. Μοχθοῦσι νὰ ἀποκόψωσι τὸ νῆμα τῆς  
ἐθνικῆς παραδόσεως καὶ νὰ ἀποξενώσωσι τὸ παρὸν ἀπὸ τοῦ ἐν-  
δόξου παρελθόντος, πρὸς ὃ καὶ οἱ ἄλλοεθνεῖς φιλοτιμοῦνται ἀεὶ  
νὰ ἔχωσιν ἐπαφήν. <sup>1</sup> Τί μέλει αὐτοῖς ὅτι αἱ προσεχεῖς γενεαὶ θὰ  
ἀδυνατῶσι νὰ νοήσωσιν οὐχὶ μόνον τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἀλλὰ  
καὶ τὰ συγγράμματα τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων λογίων; Πρὸς  
τοὺς ἐπιχειροῦντας νὰ ἐπιχύσωσιν αὐτοῖς ἰαματικὸν ὕδωρ ἀνανή-  
ψεως καὶ ἀφυπνισμοῦ ὀργίζονται ἀγρίως καὶ ἀποκρίνονται ἰτα-  
μῶς ὅτι αὐτοὶ θὰ γράψωσι νέα βιβλία καὶ θὰ δημιουργήσωσι  
νέον κόσμον. <sup>2</sup>

Ἄλλ' ἴσως τις ἤθελέ μοι παρατηρήσει ὅτι αἱ ἀπόπειραι τῶν  
χυδαῖστῶν εἶναι γελοῖαι καὶ ὡς μωραὶ δὲν πρέπει νὰ ἀπασχολῶσι  
σοβαρῶς. Βεβαίως τὰ τερετίσματα αὐτῶν θὰ ἦσαν προσοχῆς ἀνά-  
ξια καὶ μόνον θυμηδίας ἀξια, τὸ πολὺ δὲ θὰ παρεπέμποντο εἰς  
τοὺς ἐρευνητὰς τῶν ἀνωμάτων ψυχικῶν φαινομένων, ἐὰν μὴ πα-  
ρεπλάνων, ὡς μὴ ὄφελε, εὐπίστους ἀνθρώπους καὶ μὴ ἐτύγγα-  
νον ἰσχυρᾶς προστασίας. Ἐντεῦθεν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ διαδῶ-

---

1) Τίς πιστεύει ὅτι τὴν ὀλεθρίαν ταύτην καὶ ἀνοσίαν ἀποξένωσιν θε-  
ωροῦσιν οἱ χυδαῖσται ὡς "προσπάθεια νὰ σβήσουν ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν μας  
ζωὴν μεσαιωνικὰ λείψανα!", (αὐτ. σ. 66). Ἄλλὰ καὶ τίς ἐλληνικὴν ἔχων  
τὴν καρδίαν δύναται νὰ κρατήσῃ τὴν ἀγανάκτησιν;

2) Ὅτε ὁ κ. Γ. Χατζιδάκις ἐν συνεδρίῳ τῶν δημοδιδασκάλων ἐποι-  
εῖτο τοιαύτας παρατηρήσεις καὶ συμβουλὰς, εἰς τῶν ἀρχηγῶν τῆς με-  
ταρρυθμίσεως διακόψας τὸν σοφὸν καθηγητὴν ἀπεκάλεσαν αὐτὸν μετὰ  
τῆς ὀφειλομένης εἰς παλαιὸν διδάσκαλον εὐλαβείας "φωτοσβέστην," καὶ  
οἶονεὶ ἐγκαυχώμενος ἀνεβόησε "ἐμεῖς θὰ γράψωμε ἄλλα!",

σωσι τὸ μίασμα καὶ νὰ ἀποβῶσι φθοροποιοὶ τῆς πατρίδος σηπε-  
δόνες. Λέγω τοῦτο, διότι τὸ κακὸν δὲν περιορίζεται ἐν μόνη τῇ  
γλώσση ἀλλ' ἐπεκτείνεται εὐρύτερον καὶ εἰς αὐτὴν τοῦ ἔθνους  
τὴν ὑπόστασιν. Μὴ θεωρηθῆ, παρακαλῶ, τοῦτο ὑπερβολὴ μηδὲ  
παροραθῆ τὸ ὅτι οἱ παράδοξοι γλωσσοπλάσται δὲν ποιοῦσι μι-  
κράν τινα καὶ ἀσήμαντον ζημίαν ἀλλὰ προξενοῦσι δεινὴν καὶ φρι-  
κτὴν τῶν πάντων ἀνατροπὴν. Διότι καταργοῦντες τοὺς ἀπὸ πά-  
σης προηγμένης γλώσσης ἀναποσπάστους γραμματικούς κανόνας  
καὶ κηρύττοντες ἐμφανῶς τὴν γλωσσικὴν ἀναρχίαν καταλύουσιν  
ἅμα τοὺς ἐκείνοις συναφεῖς λογικούς τύπους καὶ ἐθίζουσι τὸν  
λαὸν εἰς τὴν ἀκαταστασίαν καὶ ἀλογιστίαν· δὲν διαστρέφουσι μό-  
νον τὴν γλῶσσαν ἀλλὰ καὶ διαστρεβλοῦσι τὴν διάνοιαν, οὕτω δὲ  
προοδοποιοῦσι τὴν γενικὴν ἀτασθαλίαν καὶ παρασκευάζουσι τὴν  
κοινωνικὴν ἀνατροπὴν. Οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν ὅτι οἱ στασιῶται  
κατὰ τῆς καθεστῶσης γλώσσης φωρῶνται ἅμα ὀπαδοὶ τῆς  
ἀθείας καὶ καταφρονηταὶ τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως, ἐχθροὶ τῆς  
ἐλληνοπρεποῦς ἀγωγῆς καὶ ὑπονομευταὶ τῆς σεμνῆς οἰκογενείας,  
θιασῶται τῆς κοινωνικῆς ἀναρχίας καὶ ὑπέρμαχοι τοῦ ἀκράτου  
κομμουνισμοῦ. Ὅτι δὲ ταῦτα δὲν εἶναι ψιλὴ κενῶν λέξεων ἀπα-  
ρίθμησις οὐδ' ἀπατηλὴ τις προκατάληψις κατὰ τῶν χυδαδιοπλή-  
γων ἀλλ' ἀμυδρὰ μόνον σκιαγραφία τῆς ὀδυνηρᾶς πραγματικότη-  
τος, γίνεται παντὶ ὀφθαλμοφανὲς ὅταν ἀπίδῃ εἰς τὰ ὑπ' αὐτῶν  
διακηρυττόμενα καὶ διαπραττόμενα. Παραλείπω νὰ μνημονεύσω  
τὰ κατὰ τὸ διαβόητον ἐκεῖνο ἰδιωτικὸν παρθεναγωγεῖον, ὅπερ  
πρὸ ἑτῶν διήγειρε τὰ φρικτὰ ἔνεκα τῶν κατὰ τῆς ὑρησκείας καὶ  
τῆς ἠθικῆς τελεσθέντων σκάνδαλα καὶ προुकάλεσε τὴν πολύκρο-  
τον δίκην, ἧς τὰ πρακτικὰ κατὰ τρόπον ἀγνωστον καὶ μυστη-  
ριώδη ἀπώλοντο. Ὑπομνήσκω μόνον ὅτι οἱ αὐτοὶ ἄνθρωποι  
οἱ τοῦ σχολείου ἐκείνου διευθύνται, οἷονεὶ ἐπιβραβεύομενοι διὰ  
τὴν ἐξάριετον αὐτῶν ἐκπαιδευτικὴν δρᾶσιν ἀνέλαβον ὕστερον τὴν  
διεύθυνσιν τοῦ Μαρασλείου διδασκαλείου, ἄνωτέρου δηλονότι  
ἐκπαιδευτικοῦ ἰδρύματος προωρισμένου νὰ καταρτίζη τελείως καὶ  
ἐμπνέη ἠθικῶς τοὺς μέλλοντας τῶν ἐλληνοπαίδων διδασκάλους.

Καὶ ἐν τῇ ὑψηλῇ ταύτῃ λειτουργίᾳ μὴ λησμονοῦντες ἑαυτοὺς καὶ ἀνακαινίζοντες τὰς οἰκείας αὐτῶν μεθόδους ἤρξαντο εὐθύς συζητοῦντες ἐν τῷ συλλόγῳ τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων παράδοξα ζητήματα τείνοντα εἰς τὴν διαστρέβλωσιν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας. <sup>1</sup> Περιφρονοῦντες δὲ τὴν ἀθάνατον ἡμῶν πνευματικὴν κληρονομίαν καὶ οἶονεὶ μισοῦντες πᾶν τὸ ἐλληνικὸν κατήργησαν τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀρχαίας γλώσσης καὶ ἐδίδασκον ἀντ' αὐτῆς κακοζήλους μεταφράσεις τῆς Ὀδυσσεΐας καὶ τῆς Ἰλιάδος καὶ ἄλλα ἔργα νεώτερα ὅλως ἐστερημένα τῆς μορφωτικῆς τῶν ἀρχαίων συγγραμμάτων δυνάμεως. <sup>2</sup> Ὡσαύτως κατήργησαν τὴν προσευχὴν τῶν μαθητῶν καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν θρησκευτικῶν, ὡς καὶ τὴν τῆς ἱστορίας, ἀπὸ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου <sup>3</sup> καθεῖλον τὰς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἡρώων τῆς ἐπαναστάσεως καὶ καθελόντες παρέρριψαν εἰς ἀποθήκας ἀχρήστων.

Παραλλήλως δ' εἰργάζετο καὶ ἐφάμιλλος ἀνεδεικνύετο ἄλλος ἑταῖρος καὶ γενναῖος πρόμαχος τῶν νέων γλωσσικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἀρχῶν. Οὗτος ἐγκαινίζων τὴν λεγομένην παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν προθυμῆθι εὐθύς ἀρχόμενος νὰ συμβουλεύσῃ τοὺς μαθητὰς «ναφήσουν τὰ νεκρὰ στοιχεῖα νὰ εἶναι νεκρὰ καὶ ἀπο-

---

1) Ἐκεῖ, ὡς γνωστόν, σοφὴ καθηγήτρια ἀπεφαίνετο μετὰ κύρους μεγάλου ἱστορικοῦ ὅτι «ἡ ἐπανάστασις τοῦ 21 εἶναι σκέψη καὶ ἐκτέλεσις καὶ ἀποτέλεσμα τῆς ἐξεγέρσεως τῆς ἱστορικῆς τάξεως, ἐπηρεασθείσης ἀπὸ τὴν ἐξέγερση ὁμοίων τάξεων τῆς Δύσεως. Ἴδὲ τὸ βιβλίον «Ὁ κομμουνισμὸς εἰς τὸ Μαράσλειον,, σ. 12. Ὁ δὲ κ. Διευθυντὴς ἀπεφαίνετο ὅτι ἡ διὰ τῆς μεθόδου τοῦ ἱστορικοῦ ὕλισμοῦ ἐξήγησις τῆς μεγάλης ἡμῶν ἐπαναστάσεως «δὲν εἶναι βέβαια τελεία, εἶναι ὅμως μᾶλλον συγχορισμένη καὶ ἐπιτυχής. Αὐτ. σ. 15.

2) Ἴδὲ ἐκθεσιν τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπείας ἐν τῷ «Ἐμπρὸς,, 31ης Μαΐου 1926.

3) Ἀντὶ τῶν μαθημάτων τούτων ἐδιδάσκετο ἡ παλαιολιθικὴ καὶ νεολιθικὴ περίοδος. Ἴδὲ «Ὁ κομμουνισμὸς εἰς τὸ Μαράσλειον,, σ. 10 καὶ 15.

λυτρώσουν τὴ φυλὴ τους ἀπὸ ἰδανικὰ ἀπραγματοποίητα καὶ κούφια, νὰ ξεκαθαρίσουν ἀπὸ τὸν πολυχρονεμένο ψυχικό μας ὄργανισμό ὅλη τὴ σκουριά τῶν αἰώνων, νὰ διαλύσουν τὴν ψυχικὴ ἀρτηριοσκλήρωση τῶν «Ἑλλήνων». <sup>1</sup> Οἱ δύο οὗτοι διευθύνται ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων προσέλαβον συνεργάτας καθηγητὰς γνωστοὺς κομμουνιστάς, ὧν εἷς <sup>2</sup> δὲν ὄκνησε νὰ ὀνομάσῃ ἐν ῥυπαρογράφῳ αὐτοῦ τὴν πατρίδα «φόνισσα», τὴν θρησκείαν «πόρνην» καὶ τὴν σημαίαν «κουρελόπανον». <sup>3</sup> Οἱ καθηγηταὶ οὗτοι καὶ τισ καθηγήτρια <sup>4</sup> ἐδίδασκον ἀναφανδὸν τὸν ἱστορικὸν ὑλισμὸν καὶ παρηρμήνευον τὴν ἱστορίαν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 διαστρέφοντες τὴν ἀλήθειαν καὶ παρορῶντες τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἠθικὰ ἐλατήρια τῆς ἐνδόξου τοῦ ἔθνους ἐπαναστάσεως. <sup>5</sup> Ἐνῶ δὲ ὑπενόμενον τὴν πρὸς τὰ ἐθνικὰ σεβάσματα

1) "Ὁ σκοπὸς τῆς παιδ. Ἀκαδ.,, σ. 14.

2) Σημειωτέον ὅτι ὁ περὶ οὗ λόγος καθηγητῆς εἶχε καταγγελθῆ ὑπὸ τῶν ἐν Ἡεραϊεὶ ἀρχῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ὡς ἐνεργῶν κομμουνιστικὴν προπαγάνδαν πρὸς μαθητάς. Ἡ καταγγελία πρωτοκολληθεῖσα διεβιβάσθη ἐπὶ ἀντιγράφῳ πρὸς τὸν γενικὸν ἐπιθεωρητὴν, ὅπως διεξαγάγῃ ἀνακρίσεις. Καὶ ἐπέμφθη μὲν πάλιν ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον ἀλλ' ἐν τῇ ὁδῷ ἀπώλετο κατὰ τρόπον μυστηριώδη ὑπομιμνήσκοντα τὴν ἀπώλειαν τῆς ἄλλης παρεμφεροῦς δικογραφίας. Ὅπως ἂν ἔχῃ, ὁ καταγγελλόμενος ἀπόστολος τῆς κομμουνιστικῆς προπαγάνδας ἠμείφθη ἐπαξίαν τῶν κόπων ἀμοιβὴν καὶ προήχθη καθηγητῆς τῆς παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας.

3) Ἐτερος πάλιν συνεργάτης "ἐπὶ ἐν ἔτος εἰργάζεται νὰ μοιράζῃ τὸν "Ριζοσπάστην,, καὶ τὴν "Κομμουνιστικὴν Ἐπιθεώρησιν,, καὶ νὰ προπαγανδίξῃ διδακτικὸν προσωπικὸν καὶ μαθητάς καὶ ἐπὶ ἐν ἄλλο ἔτος νὰ διδάσκῃ τὴν παλαιολιθικὴν καὶ νεολιθικὴν ἐποχὴν εἰς τὴν Δ'. τοῦ Δημοτικοῦ διὰ νὰ ἀποφεύγῃ νὰ προφέρῃ τὰς λέξεις Ἑλλάς, Ἕλλην,, Ἰδὲ Κομμουν. εἰς τὸ Μαρᾶσ. σ. 25.

4) Αὕτη - κατὰ τὴν κατάθεσιν διδασκάλου τοῦ προτύπου σχολείου - ἔχαιρε βλέπουσα τὰς μαθητριάς νὰ νεωτερίζουν (κοπὴ μαλλίων, κοντὰ φορέματα) καὶ ἠγωνίζετο εἰς κάθε συζήτησιν ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικός,, Ἰδὲ "Ἐμπρός,, τῆς 31ης Μαΐου 1926.

5) Ἡ διδασκαλία τῆς ἱστορίας—κατὰ τὴν ἐκθεσιν τῆς ἀνακριτικῆς ἐ-

ὀφειλομένην εὐλάβειαν καὶ ἀνέτρεπον τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις τῶν μαθητῶν, διέστρεφον τὸν χαρακτήρα καὶ ὑπέσκαπτον τὰς ἠθικὰς αὐτῶν ἀρχάς. <sup>1</sup> Οὕτω δὴ τὰ Διδασκαλεῖα καὶ τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτήρια μετεβάλλοντο εἰς κέντρα καλλιέργειας τῆς γλωσσικῆς αἰρέσεως καὶ εἰς ἐργαστήρια τῆς κοινωνικῆς ἀναρχίας. <sup>2</sup>

---

πιτροπείας — ἔγινετο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κομμουνιστικῶν δοξασιῶν, μετὴν προσπάθειαν τῆς διαδόσεως καὶ ἐπικρατήσεως αὐτῶν,., Ἰδὲ "Ἐμπρός,., 31 Μαΐου 1926.

1) Αἱ ἀνακρίσεις, ἃς διεξήγαγεν ἡ ἐπιτροπεία ἐκ παιδευτικῶν συμβούλων, ἐπίστωσαν φρικτὰ καὶ σχεδὸν εἰπεῖν ἀπίστευτα. Ὁ διευθυντὴς δηλαδὴ τοῦ Διδασκαλείου καλῶν κατ' ἰδίαν παρ' αὐτῷ μαθητὰς καὶ μαθητρίδας ἔλεγε "μπορεῖτε παιδιὰ, νὰ ἀγαπιώσατε μεταξύ σας. Ὁ ἔρωτας δὲν εἶναι κακὸ πρᾶγμα. Ἀλλὰ προσέχετε μὴ σᾶς καταλαβαῖνη ὁ κόσμος γιατί αὐτὸ δὲν εἶναι σωστό... Ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης παιδαγωγικῆς μεθόδου ἦτο κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐπιτροπείας "πλήρης ψυχικὴ ἀποσύνθεσις τῶν δυστυχῶν τούτων πλασμάτων, τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ Μαρασλείου Διδασκαλείου,., Τὰ ὀλέθρια ἐπακολουθήματα τῆς ψυχοφθόρου παιδαγωγικῆς μεθόδου τῶν νέων μεταρρυθμιστῶν ἐγένοντο εὐθύς ἐμφανῆ· τὸ εἰρημένον σύστημα ἀπέδωκεν, ὡς ἦν εἰκός, ἀφθόνους τοὺς πικροὺς καρποὺς τῆς ἠθικῆς καταπτώσεως καὶ διαφθορᾶς. Ἐπιθ. "Ἐμπρός,., τῆς 30 καὶ 31 Μαΐου 1926.

2) Τὸ πρᾶγμα ἦτο φυσικόν, ὁπότε Διευθυντὴς καὶ καθηγηταὶ ἦσαν οἱ σύντροφοι τοῦ "Ἐκπαιδευτικοῦ Ὁμίλου,., ὧν τὰς ἀρχὰς καλῶς ἀπεικονίζει τὸ δημοσιευθὲν ἐν τῷ Β' τόμῳ τῆς "Ἐργασίας,., (σ. 233 καὶ 234) δημοσιευθὲν πρακτικὸν μιᾶς συνεδρίας. Ἐκεῖ γράφονται τὰ ἑξῆς. "Ὁ κ. Ἰορδανίδης δὲν θεωρεῖ σοβαρὴ τὴν κατηγορίαν κατὰ τοῦ δημοτικισμοῦ. Σήμερα λέει, μόνον οἱ ἀρτηριοκληρωμένοι καὶ τὰ ἠθικὰ καὶ πνευματικὰ παράβολα δὲν εἶναι δημοτικιστές. Ἐκεῖνο, ποῦ πρέπει νὰ ἐξεταστῆ εἶναι ἂν ὁ Ὁμιλος μπορεῖ νὰ πετύχῃ τὸ σκοπὸν του μέσα στὸ ἀστικὸ καθεστῶς. Καὶ πάνω στὸ πρόβλημα αὐτὸ φρονεῖ νὰ περιοριστῆ ἡ συζήτηση. Τὴν ἴδια ἀποψη ὑποστηρίζει καὶ ἡ κ. Ἰμβριώτου καὶ φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ καθορίσῃ ὁ Ὁμιλος τὴν δράση του... Ὁ κ. Γληνὸς παρακαλεῖ νὰ ὀριστῆ μιὰ ἰδιαίτερη βραδιά γιὰ νὰ συζητηθῆ ἀποκλειστικὰ τὸ πρόβλημα ποῦ ἔβαλε ὁ κ. Ἰορδανίδης,., Ῥητέον δ' ὅτι ὄντως "καθώρισεν,., ὁ Ὁμιλος τὴν "δράση του,., διότι ἐπ' ἐσχάτων μετὰ θορυβώδεις συζητήσεις ἢ πλείων μερῶν αὐτοῦ ἐψήφισεν ὑπὲρ τῶν ἀρχηγῶν "τῆς ἀριστερᾶς,., καὶ

Εἰρήσθω δ' ὅτι οἱ αὐτοὶ ἄνθρωποι οἱ Διδασκαλεῖα καὶ Ἀκαδημείας διευθύνοντες διηύθυνον ἅμα κατ' οὐσίαν καὶ τὴν ὄλην ἐκπαίδευσιν καὶ ἀπετέλουν τὰ πρωτεύοντα μέλη τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου, ὅπερ ἐνέκρινε βιβλία περιεχομένου συμβιβασμένου, ὡς εἶκός, πρὸς τὰς ἀρχὰς ἐκείνων καὶ τὰ φρονήματα· λέγω τὰ διαβόητα βιβλία τὰ προκαλέσαντα τὴν κοινὴν ἀγανάκτησιν καὶ διεγείραντα τὴν γενικὴν φρίκην, ἐν οἷς κατεχλευάζετο ἀσυστόλως ἡ θρησκεία, <sup>1</sup> καθυβρίζοντο ἀναιδῶς τὰ ἱερὰ αὐτῆς σύμβολα <sup>2</sup> καὶ κατερρακοῦτο ἀναισχύντως ἡ ἀνθρωπίνη ἠθική. <sup>3</sup>

ἀνεκῆρυξεν ἑαυτὴν ἀναφανδὸν ὑπέρμαχον τῶν μπολσεβικῶν καὶ κουμμουνιστικῶν θεωριῶν. Οὕτω καὶ τὰ τυχόν τηρούμενα τέως ἐλάχιστα προσήματα κατέπεσον καὶ ἡ ἀποκάλυψις τῶν ἀνθρώπων ἐγένετο τελειοτάτη.

1) Ἐν ἀναγνωστικῷ βιβλίῳ χάριν τῶν μαθητῶν τῆς Α τάξεως τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου ἀναγινώσκειται. “Ἐκείνη τῆ νύχτα μιὰ γυναῖκα συντροφιασμένη ἀπὸ τὸν τέχτονα τὸν ἄντρα της στάθηκε μεσοστρατὶς σὲ μιὰ σπηλιὰ καὶ γέννησε ἕνα παιδί... Ὁ Ἰωσήφ μόλις εἶδε κοιμισμένο τὸ παιδί, κατέβηκε στὸ χωριὸ νὰ φροντίσῃ γιὰ τὴ λεχώννα... καὶ κείνη ὀλομόναχη στάθηκε ἀδύνατο νὰ κοιμηθῇ... σ. 6 ἐξ.

2) Ἐν ἰχνογραφίᾳ προωρισμένη εἰς μικροῦς μαθητὰς παρίστατο ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι Σταυρὸς κεκλιμένος πρὸς πτωσὶν καὶ σάρωθρον καὶ ῥάβδος ὀρθία! Πρὸς ἐρμηνείαν δὲ τῆς μορφωτικῆς ταύτης παραστάσεως καὶ εὐσεβοῦς εἰκόνας παρείχετο ὑπὸ τὸ ἰχνογράφημα ἡ ἔντυπος ὁδηγία. “Κάμετε ἕνα Σταυρό, μιὰ σκούπα καὶ τὸ μπαστοῦνι τοῦ πατέρα,,! !

3) Ἐν τῷ εἰρημένῳ ἀναγνωστικῷ (σ. 64) ἀπαντῶσι τάδε “Ἐαναγύρισε ὁ Τζεμάλ μὲ τοὺς στρατιῶτές του στὴ Νίκαια καὶ ἄρχισε νὰ μαζεύῃ τὰ πιὸ εὐμορφα κορίτσα γιὰ τὸ χαρέμι του. Ἐπῆγαν δεκαοχτὼ κορίτσα στὸ Τζεμάλ, ἀλλὰ αὐτὸς τὰ ἐδιωχεν ὅλα γιὰ τὴν ἠθική τῆς ὀμορφῆς τῆς Σοφία ποῦ ἦταν ἀραβωνιασμένη μὲ ἕνα Χριστιανό. Ἦταν τὸ ποιοῦ ὠραῖο κορίτσι τῆς πατρίδος μας. Τὴν Σοφία τὴν ἔφεραν στὸ Τζεμάλ οἱ ἴδιοι οἱ γονεῖς της· ἐγονάτισαν μπροστά του καὶ ὁ Τζεμάλ εἶπε στὴν κόρη. “Γιὰ τὸν πόσον καιρὸ ποῦ σὲ ζητούσαμε δὲν ἦρθες; Καὶ οἱ γονεῖς ἀπήντησαν “Μᾶς συγχωρεῖτε, ποῦ σᾶς τὴν φέραμε ἔτσι ἀργὰ ἀλλὰ δὲν ξέρετε τὸ κορίτσι· εἶναι πολὺ μικρὸ καὶ σᾶς τὴν ἔφεραμε ἡμεῖς οἱ ἴδιοι,, ! ! ! Αὐτ. σελ. 74. “Ἐλα νὰ βάλουμε στοίχημα—Τὶ στοίχημα; Νὰ μοῦ παίρῃς τὸ μαγαζί, ἀλλιῶς νὰ σοῦ παίρῃ τὴ γυναῖκα,, Διὰ τοιούτων διδα-

Ἐκ τῶν εἰρημένων καθίσταται συμφανές ὅτι ὁ «μαλλιαρισμός» εἶναι ἀρρήκτως συνεζευγμένος πρὸς τὴν ἀθείαν καὶ τὴν ἀνηθικότητα, τὴν ἀναρχίαν καὶ τὸν κομμουνισμόν, προσφυῶς δ' ἐπ' ἐσχάτων ἐπλάσθη ἡ λέξις «μαλλιαροκομμουνισμός» πρὸς δῆλωσιν τῶν ἀχωρίστων τούτων ἰδιοτήτων.<sup>1</sup> Καὶ ἀληθεύει μὲν ὅτι οἱ ἔνοχοι ἀρνοῦνται συνήθως τὸ ἑαυτῶν ἔγκλημα ἀλλ' ἐν τῇ προκειμένη περιστάσει ἔχομεν ἀπερίφραστον τῶν αἵρεσιάρχων τὴν ὁμολογίαν. Οὗτοι ἀνομολογοῦσι τὸν στενὸν σύνδεσμον μαλλιαρισμοῦ καὶ κομμουνισμοῦ<sup>2</sup> καὶ καθυβρίζουσι τὸ Κράτος καὶ τὸ κοινωνικὸν καθεστῶς λυπούμενοι ὅτι εἰσέτι διατηρεῖται.<sup>3</sup> Οἱ χυδαί-

---

γμάτων οἱ σοφοὶ παιδαγωγοὶ ἤθελον νὰ μορφώσωσιν ἡθὸς καὶ ἐμπούησωσιν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν!

1) Δὲν λέγομεν βεβαίως ὅτι πᾶς χυδαῖστος εἶναι καὶ κομμουνιστής. Ἀλλ' ἡ στενοτάτη αὐτῶν συνάφεια καὶ οἰκειότης εἶναι ἀναμφίλεκτος καὶ καθίσταται ἐκ τούτου περιφανής, ὅτι πᾶς κομμουνιστής εἶναι πάντως καὶ ἀνεξαιρέτως χυδαῖστος, ἐνῶ τούναντίον οὐδεὶς τὰ ὀρθὰ περὶ γλώσσης φρονῶν εἶναι κομμουνιστής.

2) Εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως καὶ τῆς γλωσσικῆς αἵρέσεως δυσφορῶν ὅτι δὲν προοδεύουσι καὶ δὲν ἐπεκτείνονται, ὅσον προσεδόκα, αἱ σωτήριαι ἀρχαὶ ἔγραψε «Μὰ καὶ αὐτὰ τὰ νεωτεριστικὰ κόμματα, οἱ δημοκρατικοί, οἱ σοσιαλιστές, οἱ κομμουνιστές, ἂν καὶ ἀναγνωρίζουν θεωρητικὰ πῶς εἶναι ἀπόλυτα συνδυασμένη μὲ ὅλην τὴν πολιτικὴν ἰδεολογίαν ἡ ἀρχὴ τοῦ δημοτικισμοῦ... μόλα ταῦτα ἐκτὸς ἀπὸ μερικὲς σπασμωδικὰς, ἀπρόσεκτες καὶ ἐντελῶς πρόχειρες προσπάθειες νὰ ἐκλαϊκώσῃ τὰ τάχα τὴ γλῶσσα τοὺς κόβοντάς ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μερικὰ ν... μιλοῦν στὸ λαὸ μὲ ὅλην τὴν στρυφνὴν ψυχρὴν φρασεολογίαν τῶν δικηγόρων... Δελτ. ἐκπαιδ. ὁμιλ. ἀριθ. 11, σ. 30. Ἐν δὲ τῷ "Νουμᾶ,, γράφεται "Οἱ συνεργάτες τοῦ "Νουμᾶ,, ἔχουν θεωρήσει τὸ γλωσσικὸ ζήτημα σὰ ζήτημα ποὺ θὰ λυθῆ μὲ κοινωνικοπολιτικὴ ἀναγέννησις τοῦ τόπου,, (ἀριθ. 343) καὶ ἀλλαχοῦ "'Ἡ μαλλιαρὴ εἶναι γλῶσσα τοῦ πραγματικοῦ κομμουνιστή,, (ἀριθ. 340).

3) Ὁ εἰρημένος ἀρχηγὸς τῆς μεταρρυθμίσεως γράφει. "Τὰ Κράτη, τὰ καθεστῶτα, αἱ κυριάρχουσαι τάξεις πρέπει νὰ ἄγουν τὴν ἐπιστήμην τοὺς καὶ μὲ χίλιους τρόπους, χίλιους πόρους ἀσκοῦν μὴ τέτοια ἄμεση καὶ ἔμμεση ἐπίδρασις. Στὴν Ἑλλάδα τὸ Κράτος ἦτο καὶ εἶναι ἀκόμα σὰ χέρι τῆς

σταί ἄρα δὲν εἶναι εἶναι κατ' οὐσίαν ξένοι πρὸς τοὺς κομμουνιστάς, ὃ δὲ «μαλλιαρισμὸς» δὲν ἐπιδιώκει μόνον τὴν διαφθορὰν τῆς γλώσσης ἀλλὰ χρησιμεύει καὶ ὡς ὄργανον καταχθονίων ἐνεργειῶν σκοποῦσων τὴν κατάλυσιν πάσης ἠθικῆς ἀρχῆς καὶ τὴν ἀνατροπὴν τῆς κοινωνικῆς τάξεως. Εἰς τοιοῦτους ἀνοσίους σκοποὺς ἀποβλέποντες οἱ ἀρχηγοὶ αὐτοῦ συκοφαντοῦσι τὴν λεγομένην ἀστικήν τάξιν<sup>1</sup> καὶ ὑβρίζουσι κληρικούς τε καὶ διδασκάλους<sup>2</sup>,

---

*παραστρατημένης φρεουδαλικῆς τάξης, ποῦ βγήκε ἀπὸ τὸν ἐλληνικὸ μεσαίωνα στὰ τέλη τοῦ 18ου καὶ στίς ἀρχές τοῦ 19ου αἰῶνα,, ('ἡ φρεουδαλικὴ τάξη ποῦ βγήκε ἀπὸ τὸν ἐλληνικὸ μεσαίωνα,, εἶναι προφανῶς τὸ κοινωνικὸν καθεστῶς καὶ τὸ Κράτος τὸ προελθὸν ἐκ τῆς μεγάλης ἡμῶν Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821). "Ορα Δελτ. ἐκπαιδ. ὁμίλ. ἀριθ. 11, σ. 35. Πρόσθετες ὅτι ἔχομεν ἀψευδῆ μαρτυρίαν ἀνθρώπου σπουδαίαν τέως κατέχοντος θέσιν ἐν τῇ ὁμοσπονδίᾳ τῶν διδασκάλων, ὅστις κατήγγειλεν ὅτι καθηγηταὶ τοῦ Μαρασλείου ἐλάμβανον βιβλία καὶ περιοδικὰ ἐκ Βουλγαρίας καὶ ἄλλων χωρῶν. "Επιθ. ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπείας ἐν τῷ "Ἐμπρός,, τῆς 1ης Ἰουνίου 1926.*

1) Ἰδὲ Ἐναγέννηση, σ. 125. "Γενικώτατο γνώρισμα τῆς νεοελληνικῆς κακοδαιμονίας παρουσιάζεται ἡ κατώτερη ποιότητα τῆς ἐλληνικῆς ἀστικῆς τάξης, ποῦ ἐδημιουργήθη καὶ κυβέρνησε ἀπὸ τὰ 1821 ὡς σήμερα... "Ἡ τάξη ποῦ κυβερνᾷ τὸν ἐλληνικὸ λαὸ ἑκατὸ χρόνια τώρα εἶναι ποιοτικὰ ἀπὸ τίς κατώτερες. Αὐτὴ ἔδειξε ὀλοφάνερη ἀνεπάρκεια σὲ ὅλα τὰ σημαντικὰ προβλήματα, ποῦ εἶχε λύση. Ἡ τάξη, ποῦ πῆρε στὰ χέρια της τίς τύχες τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἔδειξε ἀπροσδόκητη διανοητικὴ ἀδυναμία,,. Καὶ τῆς Μικρασιατικῆς συμφορᾶς αἰτία εἶναι "ἡ κυρίαρχη τάξη!,,, "Ἐρρέτω λοιπὸν κατὰ τοὺς νομιμόφρονας τούτους αἰρεσιάρχας ἢ ἡγέτις τάξεις καὶ μετ' αὐτῆς καταλυθῆτω πᾶσα ἀρχή. Καὶ μετὰ ταῦτα τί; Ζήτω ὁ μπολσεβικισμός!! Ἄλλ' ἢ ἀστικὴ τάξις, ὧ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι, ἐπετέλεσεν ἀρχῆθεν καλῶς τὸ ἑαυτῆς καθῆκον, τὸ δὲ φρικτὸν δῆθεν ἀμάρτημα, ὅπερ καθ' ὑμᾶς διέπραξε καὶ δι' ὃ μισεῖτε αὐτὴν μέχρι θανάτου, εἶναι μεγίστη αὐτῆς ἀρετή. Ἐγκαλοῦνται δηλαδὴ οἱ πνευματικοὶ ἡγήτορες τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ὅτι «ξίπτάζονται σὰν ἀρχοντοχωριάτες καὶ χάσκουν θαιπωμένοι μπροστὰ στὴν κλασικὴ ἀρχαιότητα» (Αὐτ. σελ. 125). Ἄλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο τιμᾷ αὐτοὺς καὶ εἰ μὴ ἐποιοῦν, θὰ ἦσαν ἀνάξιοι τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν ἱστορίας.

2) Ἐθν. ἄνωτ. σ. 128 «Μᾶς ἔμειναν τὰ πνευματικὰ της (τῆς ἐλληνικῆς φρεουδαρχίας) ἀπομεινάρια, ὃ παπᾶς, θεματοφύλακας τοῦ θρησκευτικοῦ



σκώπουσι τὸν λαὸν καὶ μυκτηρίζουσι τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ ἰδεώδη,<sup>1</sup> ἀναιροῦσι τὴν ἔννοιαν τῆς πατρίδος καὶ ὑποσείουσι τὰς βάσεις τοῦ κοινωνικοῦ οἰκοδομήματος ἀρνούμενοι ἀντικρυς τὰς ἠθικὰς ἀξίας.<sup>2</sup> Οὐδ' εἶναι δυνατόν νὰ εὐρεθῇ πρὸς διάλυσιν τῆς καθεστῶσης κοινωνίας καὶ κατάργησιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας ὄργανον προσφορώτερον ἄλλο παρὰ τὸν χυδαῖσμόν. Διότι οὗτος ταπεινοῖ τὸ φρόνημα καὶ φαυλίζει τὸν χαρακτῆρα, παρασκευάζει διανοητικὴν ἀμβλύτητα καὶ κατεργάζεται ἠθικὴν ἔκλυσιν, ἐνὶ λόγῳ ποιεῖ ἀνθρώπους μικροὺς καὶ χαμαιζήλους, εὐτελεῖς καὶ ἐθελοδούλους.<sup>3</sup> Λοιπὸν ὁ κίνδυνος ὁ ἀπὸ τῶν χυδαῖστων ὑπάρ-

---

καὶ ἐκκλησιαστικοῦ Βυζαντινισμοῦ καὶ ὁ δάσκαλος, θεματοφύλακας τοῦ προγονόπληχτου σχολαστικισμοῦ. Ἡ ἑλληνικὴ ἀστικὴ τάξις, ὅταν ἄρχισε νὰ δυναμῶνῃ καὶ θέλησε νὰ διώξῃ τὸν Τούρκο, ἔκαμε ἀναγκαστικὰ συμμαχία μὲ τοὺς ἀντιπρόσωπους τοῦ φεουδαρχικοῦ πνεύματος, προπάντων παπάδες καὶ δασκάλους καὶ ἀγωνίστηκε μόνον καὶ ἀπολυτρώθηκε ἀπὸ τὸν ἐξωτερικὸν δεσπότη, ὅχι ὅμως καὶ ἀπὸ τὸν ἐσωτερικὸν πνευματικὸν δυνάστη. Καὶ αἱ ὕβρεις αὗται καὶ βλασφημίαι δὲν προέρχονται ἐκ πολεμίων ἀλλ' ἐξέρχονται ἐκ στομάτων λεγομένων ἑλληνικῶν.

1) Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἀναγεννήσεως γράφει "Γιὰ τὴν κοινωνιολογία καὶ τὴν φιλοσοφημένη ἱστορία τὴν ἀληθινὰ ἐξαιρετικὴν περίπτωσιν αὐτὸς ὁ λαὸς μὲ τὴν βιολογικὴν του ἀδεξιότητα, τὰ ὀρμητικὰ του κνηνηήματα ἀπιάστων ὀνείρων, τοὺς ἀσκόπους ἡρωϊσμοὺς καὶ τὴν σπατάλη τῶν δυνάμεών του, τὶς εἰκονικὰς λατρεῖας ἰδανικῶν καὶ τὶς θυσίας γιὰ μωρὰ ἰδανικά, τὶς ταλαντεύσεις μεταξὺ παιδικότητος καὶ ἀνδρισμοῦ μὲ μιὰ καρδιά ποῦ δὲν ἔχει νοῦν καὶ ἓνα νοῦν ποῦ δὲν ἔχει πίστη ἀληθινὴ καὶ δύναμη γιὰ τὴν ἀλήθεια,, Δελτ. ἐκπαιδ. ὁμίλ. ἀριθ. 11 σελ. 11.

2) Ἐν τῷ εἰρημένῳ περιοδικῷ "Ἡ Ἀναγέννησις,, (σ. 25 - 26) ἀνότατος ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ ἀκόλουθος τῶν κλεινῶν μεταρρυθμιστῶν ἀποφαίνεται τάδε τὰ βαθυγνώμονα ῥήματα "Κατήντησε πιά κοινοτυπία νὰ λέμε, πὼς κλονίστηκε ἡ πίστις τοῦ ἀνθρώπου στὶς ἀξίες τῆς πνευματικῆς, ἠθικῆς, πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς τῆς πολιτικῆς μας κοινωνίας. Ἡ λάμψη τῶν μεγάλων κατευθυντηρίων γραμμῶν ἔχει ἀμαυρωθῆ. Ἡ ἠθικὴ διάταξις τῶν ἀξιῶν δὲν ἔχει πιά τὴν πρώτη της καθαρότητα, διαύγεια καὶ σταθερότητα,,.

3) Ὅποσα ἀντεθνικὰ καὶ ὀλέθρια κατεργάζονται "οἱ μαλλιαροὶ, ἀ-

γει προφανής και μέγιστος, ὃν δὲν ἐπιτρέπεται τὸ παράπαν νὰ παρίδωσι μήτε τὸ κράτος μήτε οἱ φιλοπάτριδες πολῖται. <sup>1</sup> Ἀποβαίνει δ' ὁ κίνδυνος τοσοῦτω μείζων, ὅσῳ συντονωτέρα εἶναι ἡ δραῖσις και μεθοδικωτέρα ἢ ἐνέργεια τῶν αἰρεσιαρχῶν. Ἀγωνίζονται δηλαδὴ ἐκ παντὸς τρόπου και μετέρχονται πᾶσαν μέθοδον πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἰδίων σκοπῶν οὐδὲν μέσον παραλείποντες και εἰς οὐδὲν ὑποχωροῦντες. <sup>2</sup> Καὶ ἐν τῷ ἀγῶνι αὐτῶν ἐπιδεικνύουσι ὁμολογουμένως ἰσχυρὰν ἐπιμονὴν και ἱκανὴν πρόοδον διαθέτοντες ἀδήλους ὑλικοὺς πόρους <sup>3</sup> και ἔχοντες ἰσχυροὺς

---

νέπτυξεν εὐστόχως ἄλλοτε ὁ διαπρεπὴς νομομαθὴς και πολιτικὸς κ. Εὐστρ. Κουλουμβάκης. Ἔπ. "Ἐμπρὸς,, 26 Ἰανουαρίου 1926.

1) Πολὺ ὀρθῶς ἡ τὰς ἀνακρίσεις διεξαγαγοῦσα ἐπιτροπεία παρετήρησεν ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῆς και τὰ ἑξῆς : "Ἡ γλωσσοεκπαιδευτικὴ μεταρρυθμισις, τὴν ὁποίαν ἐξεκόλαψεν ὁ ἐκπαιδευτικὸς Ὀμιλος, τοῦ ὁποίου πλεῖστα μέλη οὐδεμίαν εἶχον προαίσιθησιν τῶν σκοτίων σκοπῶν τῶν ἀρχηγῶν, ἀποτελεῖ τὸν μεγαλύτερον κοινωνικὸν και ἐθνικὸν κίνδυνον τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος. Ἄν δὲ δὲν ἐξουδετερωθῇ ἐντελῶς ἢ μέχρι τοῦδε ὀλεθρία ἀποσυνθετικὴ δραῖσις της, δὲν θὰ παρέλθῃ πολὺς χρόνος και ἡ Ἑλλάς θέλει γεννᾶ ἀνθρώπους ὁμοίους πρὸς τοὺς περιφρονομένους ἐκείνους Γραικύλους τῆς ἑλληνικῆς και ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς, οἱ ὁποιοὶ ἦσαν οἱ φυσικοὶ καρποί, οὓς μὲ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν προεῖδε και καθώρισεν ὁ Πλάτων, ἀφοῦ θὰ προήρχοντο ἐκ τοῦ μεγάλου πλήθους τῶν διαφθορέων τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας,...

2) Ἄλλους μὲν σαγηνεύουσι διὰ τοῦ ἰσχυρισμοῦ ὅτι δῆθεν προμαχοῦσι νέων ἀρχῶν και προσοδευτικῶν θεωριῶν, ἄλλους δὲ προσελκύουσι δι' αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς αἰρέσεως, ἧτις τὴν αὐθαιρεσίαν περὶ πάντα ἐπιτρέπουσα ἀπαλλάττει τοὺς ὀπαδοὺς τῆς ἐργασίας και τοῦ κόπου, ἄλλους δὲ σαγηνεύουσι δι' ἀναλόγων ἀμοιβῶν και παντοίων ὑποσχέσεων και ἐπαγγελιῶν, ἄλλους δὲ τέλος πειρῶνται νὰ ἐκφοβήσωσι και τρομοκρατήσωσι. Ἐνὶ λόγῳ χρησιμοποιοῦσιν εὐρείαν προπαγάνδαν, περὶ ἧς ἄλλως και αὐτοὶ παρησιᾶ ποιοῦνται λόγον. Πβλ. Δελτ. Α'. σ. 239.241.

3) Ὁ κ. Κουλουμβάκης ἔγραψεν ἄλλοτε (ἐν τῷ "Ἐμπρὸς,, τῆς 19 Ἰανουαρίου 1926) περὶ τῆς ἐκδοτικῆς ἐταιρείας τῆς μαλλιαρῆς και κομμουνιστικῆς προπαγάνδας τῆς ἐκδιδούσης ἀθρόα φυλλάδια και βιβλία. Παρετήρει δὲ τὰ ἑξῆς. "Τὰ τεύχη ἐκδίδονται κατὰ χιλιάδας και διανέ-

προστάτας. <sup>1</sup> Οἱ θιασῶται τῆς γλωσσικῆς αἰρέσεως ἀποτελοῦσι δὲν λέγω συμμορίαν ἀλλ' ἀπλῶς ὄμιλον ἢ «κλίκαν», ἧς οἱ ἑταῖροι κηρύττουσιν αὐταρέσκως ἀλλήλους ὡς τοὺς κατ' ἐξοχὴν «διανοουμένους» καὶ θαυμάζοντες ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους φροντίζουσι νὰ καταλαμβάνωσιν ἐπιχαιρούς θέσεις καὶ ἀναρριχῶνται εἰς ὑψηλὰ ἀξιώματα, <sup>2</sup> ὁπόθεν ἐλπίζουσι ὅτι διὰ διαφόρων μεθόδων θὰ ἐπιβάλλωσι τὰ μεγαλεπήβολα αὐτῶν σχέδια καὶ τὰς καινοδόξους τῆς αἰρέσεως ἀρχάς. Αἱ δὲ ἀρχαὶ αὐτῶν ἀποκορυφοῦνται κατὰ τὰ ἤδη εἰρημένα εἰς τὴν κατάρριψιν τῶν τέως περιεπομένων ἠθικῶν ἀξιῶν, τὴν διαφθορὰν τῆς γλώσσης καὶ τὴν κατάργησιν τῆς θρησκείας, τὴν ἀπορράπισιν τῶν ἱστορικῶν παραδόσεων καὶ τὴν κατάλυσιν τῶν ἐθνικῶν ἰδεωδῶν, ἐνὶ λόγῳ εἰς

---

μονται δωρεάν. Καὶ ἐρωτῶμεν' πόθεν πορίζεται ἡ Ἑταιρεία τὰς δαπάνας; Διότι μόνον εἰς δαπάνας ὑποβάλλεται,...

1) Λυπηρὸν ὅτι παρέσυραν οὐχὶ ὀλίγους ἀγαθοὺς ἄλλως ἀνθρώπους καὶ ἰσχύοντας πολιτευτάς. Εἶναι δυσάρεστον ὅτι ἄνδρες ἀξιούντες νὰ διευθύνωσι τὰς τύχας τῆς πατρίδος υἱοθετοῦσι «πλήρως τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν καὶ τάσσονται ἀνεπιφυλάκτως ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς...» καὶ γνωματεύουσι τοιάδε «Ἐάν ἡ ὅλη ὑπόθεσις ἦτο ἀπλῶς καὶ στενῶς γλωσσικὴ δὲν θὰ μ' ἐνδιέφερε μὰ τὴν ἀλήθεια ἂν θὰ ἔγραφον τὸ βιβλίον καὶ ὄχι τὸ βιβλίον, δηλαδή ἂν θὰ ὑπῆρχε ἢ ἂν θὰ ἔλειπε ἓνα νί. Ἀλλ' ὅμως τὸ ἀλφαβητικὸν αὐτὸ στοχεῖον συμβολίζει μίαν πνευματικὴν παραπλάνησιν τῆς φυλῆς, ἓνα ψευδῆ προσανατολισμὸν τῆς φυλετικῆς μας ζωτικότητος,, (Ἀναγέννησις, σελ. 58). Ὅ ταῦτα λέγων καὶ τὴν καθαρύουσαν ἀποδοκιμάζων λησμονεῖ ὅτι μεταχειρίζεται προφανῶς καθαρύουσαν καὶ ἐν τῇ καθαρύουσῃ ἀπαγγέλλει τοὺς πολιτικούς αὐτοῦ λόγους! Πλὴν ὅμως φρονοῦμεν ὅτι οἱ εἰρημένοι οὗτοι ἦκιστα ὀρθοὶ καὶ οὐδαμῶς εὐάρμοστοι λόγοι προέρχονται ἐκ πλάνης καὶ οὐχὶ ἐκ κακῆς προαιρέσεως καὶ ὅτι, ἐάν ὁ γράφων προσεῖχεν ἀκριβέστερον εἰς τὰ πράγματα, θὰ ἐθλίβετο ἐκ ψυχῆς καὶ θὰ μετενόει δι' ὅσα ἔγραψεν ἄτοπα.

2) Φίλος αὐτῶν ἔγραψε περὶ τούτων τὰ ἐξῆς: «Τὸ δημοτικὸν κόμμα ἀπέβλεπε πρὸς τὴν ἐξουσίαν· ἐντεῦθεν θέσεις νέας καὶ πάλιν θέσεις. Εἶναι λοιπὸν τοποθετημένοι εἰς θέσεις καὶ ἀργομισθίας. Μὲ τὴν σημαίαν καὶ τὴν ἀλληλοβοήθειαν τῆς δημοτικῆς κλίμας κατέλαβον τὰς θέσεις των...»

τὴν γενικὴν σύγχυσιν καὶ ἀνατροπὴν. Ἔχουσι δ' οἱ ὄπαδοὶ τοῦτο τὸ κοινὸν γνώρισμα, ὅτι μυκτηρίζουσι τὰ σεπτὰ τοῦ ἔθνους σεβάσματα καὶ λοιδοροῦσι τὰ ἔριτιμα τῆς πατρίδος ἔγκαλωπίσματα· <sup>1</sup> ἀσεβοῦσιν εἰς τὴν μνήμην ἀνδρῶν περιφανεστάτων, οἵτινες δι' ὅλου τοῦ βίου εἰργάσθησαν ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης καὶ ἐμόχθησαν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους· <sup>2</sup> ἀπαντῶσιν ἀναιδῶς πρὸς σοφοὺς καθηγητάς, οἵτινες τὴν ἐπιστήμην κατ' ἔξοχὴν προήγαγον καὶ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα μάλιστα ἐτίμησαν· <sup>3</sup> ἀποκαλοῦσι τοὺς τὰ ὀρθὰ φρονοῦντας «σχολαστικούς» «ὀπισθοδρομικούς» «ἀρτηριοσκληρωτικούς» κτλ· ὑβρίζουσι τὸ ἀνώτατον ἡμῶν ἐκπαιδευτήριον <sup>4</sup> καὶ ἀπόφασιν μὲν ὅτι δῆθεν δὲν ἐπιτελεῖ τὸν ἑαυτοῦ προορισμὸν κατ' ἀλήθειαν δὲ διότι δὲν κατώρθωναν νὰ εἰσπηδήσωσιν εἰς αὐτὸ καὶ ἐντεῦθεν ἐκχύσωσι τὸ ἄπλετον φῶς τῆς πρωτοτύπου αὐτῶν σοφίας. Καθ' ἅπτονται δὲ τῆς κρατούσης γλῶσσης καὶ διατείνονται περιέργως ὅτι αὕτη διαστρέφει τὴν διάνοιαν καὶ ἀποβαίνει ἢ ἀφορμὴ παντὸς κακοῦ· ἢ γλῶσσα, λέγουσι, καὶ τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα εἶναι ἢ αἰτία τῆς κακοδαιμονίας. <sup>5</sup> Καὶ τοιαῦτα διαλαμβάνουσιν οὐχὶ μόνον οἱ προστυχόντες τῆς αἰρέ-

---

1) Ἴδὲ Σεβαστοπουλείου ἀγῶνος κρίσιν, τοῦ ἔτους 1925 σ, 16 ἔξ.

2) Περὶ τοῦ πολλοῦ ἐκείνου καὶ σοφοῦ Κοραῆ ἀποφαίνονται ὅτι «ἔβλαψε τὸ ἔθνος μὲ τὴν ἀνεπιστημοσύνην καὶ τὴν ἀκρισίαν του... Ἀσεβῆ δὲ λέγουσι περὶ τοῦ ἀοιδίμου Μιστριώτου καὶ πλάττουσι λέξεις «μιστριωτίζω», «μιστριωτισμὸς», κ.τ.λ.

3) Ὅρα ἀνωτ. σελ. 19.

4) Πλβ. «Ἀναγέννηση», σ. 59.

5) Ἴδου παράδοξοι ἀποφάνσεις «Ὅλοι ἢ κακοδαιμονία τῆς χώρας, κάθε περιπέτεια καὶ συμφορὰ, ὅλες ἢ καταστροφές της, βασικὴν αἰτίαν ἔχουν τὸ ὀλέθριο ἐκπαιδευτικὸν σύστημα, τὸ Σχολεῖο... Αὐτὸ παρουσιάζει γενεές πνευματικῶν ἐνόχων, ἀνθρώπων χτυπημένων στὸ κέντρο τοῦ ἐγκεφάλου των. Καὶ ἀφορμὴ ὅλων αὐτῶν τὸ σχολεῖο· αὐτὸ τὸ ἄθλιο σχολεῖο. Αὐτὸ μᾶς διδάσκει τὸ ψεῦδος, μᾶς κρατεῖ ἐπιτήδεια μακρὰ ἀπὸ τὴν πραγματικότητα, ἀπὸ ὀλόκληρο τὸν προορισμὸν μας...!» («Ἐλευθ. Τύπος», τῆς 21 Νοεμβρίου 1926).

σεως ὀπαδοὶ <sup>1</sup> ἀλλ' ἐπαναλαμβάνουσι κατὰ κόρον καὶ οἱ κλεινοὶ τῆς ἐνδόξου Σχολῆς ἀρχηγοί. Εἰς τούτων περισκώπτει τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα καὶ ἀποκαλεῖ «ἄταφον νεκρόν» <sup>2</sup>, ἀποφαίνεται δὲ μετὰ πολλοῦ κόμπου καὶ ὑπέρφρονος αὐθεντίας ὅτι ἡ παιδεία ἡμῶν εἶναι «πεπαλαιωμένη, ἀφρονημάτιστος, ἐστραμμένη πρὸς ἰδεώδη νεκρὰ καὶ ὠχρά». <sup>3</sup> Ἄλλὰ δὲν λέγουσιν ὅμως κατὰ τίνα ποτὲ λογικὴν μέθοδον συλλογιζόμενοι καταλήγουσιν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ γλῶσσα ἡμῶν ἢ ἐθνικὴ διαστρέφει τὴν διάνοιαν καὶ τοῦναντίον ὅτι ἡ ἐξαμβλωματικὴ γλῶσσα, ἣν ἕκαστος τῶν γλωσσοπλαστῶν αὐθαιρέτως δημιουργεῖ, κέκτηται τὴν θαυματουργὸν δύναμιν νὰ φωτίζῃ τὰς διανοίας καὶ νὰ πορίζῃ τὴν ποθητὴν εὐδαιμονίαν. Οὐδὲ λέγουσιν ὡσαύτως, διατὶ ἄρα τὸ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου κρατοῦν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα εἶναι «ὀλέθριον». Λησμονοῦσιν ὅμως ἢ θέλουσι νὰ ἀγνοῶσιν ὅτι τὸ οὕτω καθυβριζόμενον καὶ συκοφαντούμενον ἐκπαιδευτικὸν σύστημα προσήνεγκε τῇ πατρίδι πολυτίμους ὑπηρεσίας· ἐμόρφωσε λογίους ἄνδρας καὶ διαπρεπεῖς ἐπιστήμονας, ἀνέδειξε συνετοὺς καὶ φιλοπάτριδας πολιτευτὰς καὶ τέλος ἐξέθρεψε τοὺς ἐνδόξους τῶν τελευταίων πολέμων ἥρωας. Ἄν ἦτο τοιοῦτον οἷον παριστῶσιν οἱ ἀστράτευτοι μεταρρυθμισταί, δὲν θὰ ἐγαλούχῃ τοὺς ἥρωας τοῦ Σαρανταπόρου καὶ τῶν Γιαννιτσῶν, τῆς Κρέσνας καὶ τῆς Δοϊράνης καὶ τῶν ἄλλων πολεμικῶν πεδίων τῶν ποτισθέντων διὰ τοῦ τιμίου αἵματος τῶν πολυφιλήτων ἡμῶν ἀδελφῶν. Δὲν λέγομεν βεβαίως ὅτι τὸ κρατοῦν σύστημα εἶναι τέλειον καὶ δὲν δεῖται βελτιώσεως. Ἐκ τοῦ ἐναντίου συνομολογοῦμεν ὅτι χρήζει ἐν πολλοῖς μεταβολῆς καὶ συμπληρώσεως. Ἄλλ' ἀδιστάκτως φρονοῦμεν ὅτι καὶ παρὰ τὰς ἐλλείψεις αὐτοῦ εἶναι ἀσυγκρίτως ὑπέρ-

1) Πβλ. Ἀναγέννηση σ. 205. ἐξ.

2) Οὕτω καὶ ἐπιγράφει τὴν συλλογὴν παλαιῶν αὐτοῦ ἄρθρων. Ἐν τῷ προλόγῳ σ. β' γράφει "Ἔτσι τὸ ἐκπαιδευτικὸν μῖς σύστημα, ὁ νεκρὸς αὐτός... ἔμεινε πάλιν ἄταφος,,".

3) Ἐνθ. ἄνωτ. σ. 299.

τερον καὶ μυριάκις προτιμότερον τοῦ ἰδιορρύθμου ἐκείνου ἐκ-  
παιδευτικοῦ συστήματος, ὅπερ ἀποτυφλοῖ καὶ αὐτὸ τοῦτο δολο-  
φονεῖ ψυχικῶς τοὺς μαθητὰς καὶ εἰσηγεῖται τὴν μέθοδον τοῦ νὰ  
μὴ μανθάνῃ ὁ μαθητὴς παρὰ τοῦ διδασκάλου τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν  
γλῶσσαν ἀλλὰ νὰ διδάσκη αὐτὸς τὸν διδάσκαλον τὴν ἑαυτοῦ διά-  
λεκτον. <sup>1</sup> Λοιπὸν τὰ πάντα οἱ γλωσσικοὶ αἵρεσιάρχαι καταχλευά-  
ζουσι καὶ καθυβρίζουσι, κληρικοὺς καὶ διδασκάλους, τὴν ἡγέτιδα  
τάξιν καὶ ὅλον συλλήβδην τὸν λαόν. Ὅ,τι δὲ μένει ἀνύβριστον  
καὶ ὑπέρκειται θαυμαστόν, εἶναι μόνον ἡ περίπυστος αἵρεσις  
καὶ οἱ θιασῶται αὐτῆς. Ἄλλ' ὅπερ ἀποβαίνει παράδοξον καὶ κα-  
ταντῶ σχεδὸν ἀπίστευον εἶναι ὅτι καίπερ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι φω-  
ρῶμενοι ἔχοντες ἀνὰ χεῖρας τὴν δᾶδα τῆς ἀναφλέξεως καὶ κατα-  
φέροντες τὸν πέλεκυν τῆς καταστροφῆς ὅμως ὑποκρίνονται τοὺς  
ἀγαθοὺς καὶ φιλονόμους πολίτας. Καὶ πρὸς τὴν φρικτὴν μὲν  
ἀληθῆ δὲ κατηγορίαν ὅτι γίνονται κακοὶ τοῦ ἔθνους δαίμονες  
καὶ τρομεροὶ τῆς κοινωνίας μάστιγες, διατείνονται ὅτι εἶναι χρη-  
στοὶ ἄνδρες καὶ μονονουχοὶ φιλοπάτριδες. <sup>2</sup> Τινὲς δ' αὐτῶν εἰς  
τοιοῦτο σημεῖον θάρρους προβαίνουν ὥστε καὶ κακίζουσι τοὺς  
καταγγέλλοντας τὰ ἀληθῆ καὶ χαρακτηρίζουσι αὐτοὺς ὡς συκο-  
φάντας. <sup>3</sup> Δὲν ἀρνούμεθα εἰς τοὺς ἄλλους πάντας φιλοπατρίαν  
οὐδ' ἀξιοῦμεν ὅτι ἡμεῖς οἱ ἀντιφρονοῦντες ἔχομεν τὸ «μονοπώ-  
λιον τοῦ πατριωτισμοῦ» ἀλλὰ παρατηροῦντες μόνον ὡς ἀπροκα-  
τάληπτοι κριταὶ τὰ κατὰ σχέδιον προδιαγεγραμμένον κατὰ τῆς

---

1) Πβλ. Δελτ. τομ. Β', σ. 77 "τὸ γραπτὸ λόγος τὸ σχολεῖο θὰ τὸν μάθῃ ἀπὸ τὰ παιδιά,, !!

2) "Ὁ δημοτικιστὴς (λέγε μαλλιαρὸς) δὲν εἶναι προδότης, εἶναι ὅσο κι' οἱ ἄλλοι πατριώτης,,! Ἄναγέν. σ. 14.

3) Ὁ κλεινὸς τῆς μεταρρυθμίσεως ἀρχηγέτης παραπονεῖται ὅτι οἱ Ἕλληνες λόγιοι δὲν διεμαρτύροντο "ὅταν ἐφτύνοντο ἡ ἀτιμώτερες συνει-  
δητὲς συκοφαντίες καὶ γκρεμιζόντανε ἀληθινὰ ἔργα πολιτισμοῦ ὅπως τὸ Μαγιά-  
λειο Λιδασκαλεῖο καὶ ἡ παιδαγωγικὴ Ἀκαδημία (Ἐλεύθερ. Τύπος τῆς 23  
᾽Οκτωβρίου 1926, Ἄναγέν. 123).

γλώσσης καὶ τῆς θρησκείας ἀπὸ πολλοῦ τελούμενα ἐρωτῶμεν ἀπλῶς· ἄρα δύνανται οἱ τοιαῦτα διαπράττοντες νὰ θεωρηθῶσι γνήσιοι κατὰ τὰ φρονήματα Ἑλληνες; Καὶ θὰ ἠδύναντο ἄρα οἱ μέγιστοι ἐχθροὶ καὶ δεινότατοι πολέμιοι τῆς πατρίδος νὰ διαπράξωσι ἢ νὰ εὐχηθῶσι χείρονα ἐκείνων, ὅσα αὐτοὶ ἀνευδότης εἶτε ἐν ἐπιγνώσει εἶτε ἴσως ἐν μέρει καὶ ἀσυνειδήτως κατεργάζονται; Τὰς κινδυνώδεις καὶ ἐθνοκτόνους τῶν ἀνθρώπων τούτων πράξεις οὔτε νῦν τὸ πρῶτον οὔτε ἡμεῖς μόνοι καταγγέλλομεν εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαόν. Ἀπὸ τοῦ σεμνοῦ τοῦδε καὶ ἐπισήμου βήματος πάλαι τε καὶ ἐπ' ἐσχάτων πολλάκις ἠκούσθη ἔντονος καὶ περιπαθῆς ἐκ τοῦ ἄλλους ἢ φωνῆ διαπρεπῶν καθηγητῶν διακηρύττουσα τοὺς κινδύνους τῆς Φυλῆς καὶ καλοῦσα τὸν λαὸν εἰς ἐγρήγορσιν καὶ προσοχήν. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἄλλου ἐπίσης σεμνοῦ βήματος τῆς Βουλῆς καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ ἐθνικοῦ Συνεδρίου καὶ τοῦ φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασοῦ» καὶ ἀπὸ τοῦ τῆς Δημοσιογραφίας ἠκούσθησαν πολλάκις πολλῶν ἐπισήμων καὶ διαπρεπῶν ἀνδρῶν ἰσχυραὶ κατὰ τῶν συμβαινόντων αἱ διαμαρτυρίαι καὶ ἐκρούσθη ἠχηρὸς τοῦ μεγάλου κινδύνου ὁ δυσάγγελος κώδων. Ἄλλ' εἶναι ἐπὶ τέλους ἀνάγκη νὰ ἀνανήψωσι πάντες καὶ ἐπεμβαίνουσα ἢ πολιτεία πλήξη κατὰ κόρης τοὺς πλήττοντας αὐτὴν ἀνηλεῶς εἰς τὰ καίρια. Διότι πειρῶνται τὰ πάντα νὰ καταρτίψωσι καὶ ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν ἐρειπίων καὶ τῶν γενικῶν συντριμμάτων νὰ ὀρχῶνται καὶ κορδακίζονται. Ἐχομεν δ' ὅμως πεποίθησιν ὅτι τὸ ἔθνος ἐν ἀντιθέσει πρὸς αὐτοὺς δὲν παρεφρόνησεν οὐδ' ἀπεφάσισε νὰ διαπράξῃ αὐτοκτονίαν καὶ ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ ἐπὶ πολὺ τὴν συνέχειαν τῶν ἀσέμνων κορδακισμῶν. Προτρέπομεν δὲ τοὺς ἀσεβοῦντας εἰς τὰ ἱερώτατα νὰ μὴ ἐξαντλῶσι τὴν ὑπομονὴν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅστις δὲν θὰ ἀνεχθῆ μέχρι τέλους νὰ διαπράττωνται τὰ μυσαρῶτατα τῶν ἀνοσιουργημάτων. Ἄς μὴ θελήσωσι νὰ λάβωσι διὰ σκληρᾶς πείρας τὸ πικρὸν αὐτοῖς μάθημα, ὅτι ὁ λαὸς ἀτενίζει πάντοτε εὐλαβῶς πρὸς τὰς θεσπεσίας τοῦ Γένους Ἰδέας, αἵτινες ἐφώτισαν μὲν καὶ ἐθέρομαναν ἐν τοῖς χρόνοις τῆς δουλείας τοὺς προπάτορας καὶ ᾤδη-

γησαν εἰς τὴν ἔλευθερίαν καταυγάζουσι δὲ ἀδιαλείπτως καὶ ζωογονοῦσιν ἐν τῇ ἔλευθερίᾳ τοὺς ἀπογόνους καὶ κατευθύνουσιν εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀνάκτησιν τοῦ ἔθνικοῦ μεγαλείου. Αἱ σεμναὶ ἐκεῖναι ἰδέαι ἠγλάϊζον τοὺς εὐπόρους φιλογενεῖς ἄνδρας, οἵτινες ἐκόσμησαν τὰς Ἀθήνας διὰ καλλιμαρμάρων μεγάρων εἰς τὴν Ἐπιστήμην καὶ τὰς Μούσας ἀφιερωμένων ἢ ὥρισαν διαγωνίσματα καὶ ἔταξαν ἔπαθλα παρορμῶντες εἰς θεραπείαν τῶν ἐπιστημῶν καὶ καλλιέργίαν τῶν διανοητικῶν τοῦ ἔθνους δυνάμεων. Εἰς τοὺς τελευταίους τούτους ἀνήκει καὶ ὁ ἀοίδιμος *Κωνσταντῖνος Σεβαστόπουλος*, ὅστις ἵδρυσεν τὸν φερώνυμον ἀγῶνα καὶ προέβαλε τῇ σπουδαζούσῃ νεολαίᾳ κάλλιστον ἀγώνισμα πρὸς σύντονον σπουδὴν καὶ ἔκθυμον προαγωγὴν τῆς θείας ἡμῶν γλώσσης καὶ τῶν συναφῶν αὐτῇ ὑψηλῶν νοημάτων.

Τὰ δοκίμια τῶν διαγωνισαμένων μαρτυροῦσι περιφανῶς ὅτι ὁ μυκώμενος βορρᾶς τοῦ ψευδοπολιτισμοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ ψυχράνη τὰ εὐγενῆ συναισθήματα τῆς σεμνῆς τῶν νέων καρδίας οὐδ' ὁ λῆψ τοῦ ὑλισμοῦ νὰ μαράνη τὰ εὖοσμα ἀνθῆ, ἅτινα ἐν τῷ σεμνῷ ἄλσει τῆς Ἀθηναῖς καὶ τοῦ Φοίβου ἄοκνοι ἐργάται προθύμως κηπεύουσι καὶ διὰ τῶν διαυγῶν ναμάτων τῆς οὐρανίας γλώσσης δαψιλῶς καταρδεύουσιν. Ἡ περὶ τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ διανοήματα πρόοδος τῶν φοιτητῶν παρέχει ἀρίστας ἐλπίδας καὶ πληροῖ ἡμᾶς εὐλόγου ὑπερηφανίας καὶ ἔθνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ. Καὶ ὁ λαὸς ἡμῶν δύναται νὰ εὐελπιστῇ καὶ νὰ ἀποβλέπη εἰς ἄριστον μέλλον, διότι κέκτηται τὰ στοιχεῖα τῆς ζωῆς καὶ τῆς προόδου. Ἐνδέχεται νὰ στερῆται ἐπὶ τοῦ παρόντος μεγάλων ἐπιστημόνων καὶ ὑπερόχων πολιτικῶν ἀλλ' ἔχει νεολαίαν εὐστομοῦσαν καὶ ἀγαπῶσαν τὴν ἀθάνατον γλῶσσαν, δι' ἧς ἄδει τὸ κάλλος τῆς φύσεως καὶ ὑμνεῖ τὴν δύναμιν τοῦ κοσμοποιοῦ θεοῦ. Ναί· δύναται νὰ εὐελπιστῇ, ἐφ' ὅσον εὐλαβεῖται τὴν τελειοτάτην γλῶσσαν, σέβεται τὴν πάτριον θρησκείαν καὶ περιέπει μετὰ τιμῆς τὰ ὑψηλὰ ἰδεώδη, ἐφ' ὅσον μένει καθαρὰ καὶ ἀγνή ἀπὸ τοῦ πονηροῦ πνεύματος τῆς ἀνατροπῆς ἢ ἑλληνικῆ νεολαία, ἢ γλυκεῖα αὕτη τοῦ ἔθνους παραμυθία, ἢ χρυσῇ τοῦ Γένους ἐλπίς.